

INDEKS WŁADZ LOKALNYCH ILE WOLNOŚCI W SAMORZĄDACH?

PATRYK WACHOWIEC

ERYK ZIĘDALSKI

Cytowanie: Wachowiec, P., Ziędalski, E. (2024), *Indeks Władz Lokalnych. Ile wolności w samorządach? Edycja I*, Forum Obywatelskiego Rozwoju, Warszawa.

Warszawa, październik 2024 roku

Autorzy: Patryk Wachowiec, Eryk Ziędalski

Forum Obywatelskiego Rozwoju
ul. Ignacego Krasickiego 9A
02-628 Warszawa

ISBN 978-83-63408-09-1

www.for.org.pl

Publikację wsparła Fundacja im. Friedricha Naumanna na rzecz Wolności. Fundacja nie miała wpływu na treść raportu ani na sposób jego wykorzystania. W publikacji przedstawiono wyłącznie poglądy jej autorów, które nie muszą koniecznie odpowiadać tym prezentowanym przez Fundację im. Friedricha Naumanna na rzecz Wolności.

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Central Europe

Spis treści

Od autorów	5
IWL w liczbach	7
Podsumowanie wyników	9
Wyniki poszczególnych miast	13
Metodologia IWL	33

Od autorów

Prezentujemy pierwszą edycję Indeksu Władz Lokalnych (IWL) – polskiej adaptacji nagradzanego *Municipality Performance Index*, zapoczątkowanego ponad dekadę temu przez Lithuanian Free Market Institute.

Celem IWL jest ocena, z punktu widzenia wartości liberalnych, istotnych obszarów działalności osiemnastu miast wojewódzkich w Polsce. Dziedziny te mają wpływ na codzienne funkcjonowanie ich mieszkańców i biznesu. Z tego też powodu, przygotowaliśmy 43 wskaźniki, pogrupowane w 10 kategorii – a te z kolei w 3 subindeksy, obejmujące:

- zasady dobrego rządzenia (*good governance*) – w których zwracaliśmy uwagę na to czy miasta starają się prowadzić zbilansowaną gospodarkę finansową, gospodarnie korzystają z dostępnych zasobów i przestrzegają procedur;
- warunki do inwestowania – obejmujące m.in. kwestie lokalnych obciążeń podatkowych czy otwartości miasta na przedsiębiorców;
- warunki dla mieszkańców – w ramach których zwracaliśmy uwagę na gospodarność usług publicznych, jakość transportu czy zdrowie publiczne.

Jednocześnie wzięliśmy pod uwagę specyfikę polskich warunków ustrojowych, a także staraliśmy się unikać kryteriów podlegających subiektywnemu wartościowaniu. Efektem tego są wynikające stąd różnice w stosunku do litewskiego pierwowzoru. Szczegóły opisano w sekcji poświęconej metodologii.

Idea, jaka stoi za IWL, wynika z naszego przekonania, że władze każdego z badanych miast powinny dążyć do oszczędnego, a jednocześnie skutecznego dysponowania przekazywanymi im zasobami. Liberalne miasto oddaje mieszkańcom swobodę decydowania o swoim losie, a jednocześnie zapewnia w niezbędnych granicach podstawowe usługi publiczne. Zarazem motywuje obywateli do bogacenia się i sprzyja napływowi kapitału. Do takiego „wzorcowego” miasta porównywaliśmy stolice województw.

W toku prac nad IWL sięgnęliśmy do danych dostępnych publicznie zgromadzonych w Banku Danych Lokalnych GUS oraz publikowanych w miejskich biuletynach informacji publicznej, raportach o stanie miasta czy sprawozdaniach z wykonania budżetu. Jednocześnie do organów państwa skierowaliśmy ok. 350 zapytań w trybie dostępu do informacji publicznej. Zwracaliśmy się między innymi do

prezydentów miast, właściwych urzędów skarbowych czy sądów. Nie udało nam się uzyskać wszystkich danych, jednak zasób, którym dysponujemy, pozwolił na stworzenie IWL zgodnie z pierwotnymi planami.

Efektem naszych prac jest baza licząca ponad 2651 obserwacji pogrupowanych ostatecznie w 774 wartości składające się na wskaźniki, kategorie i subindeksy. Dołożyliśmy starań, by wszystkie dane były aktualne na koniec 2023 roku.

Jednocześnie w trakcie procesu gromadzenia danych do IWL zaobserwowaliśmy znaczne różnice co do sposobu prezentacji informacji przez miasta. Nie tylko utrudniają one tworzenie zestawień takich jak IWL – stanowią one przede wszystkim przeszkodę dla mieszkańców chcących uzyskać informacje o działalności swoich miast. Szczególnie rzucają się w oczy różnice w liczbie i jakości danych udostępnionych w BIP-ach i nieintuicyjna struktura stron internetowych miast. Wydaje nam się, że trzecia dekada XXI wieku to dobry moment, by wymagać od władarzy większej staranności w takich kwestiach.

Niemniej, mamy nadzieję, że IWL przyczyni się do poprawy jakości polityk wprowadzanych przez badane miasta i zwiększenia transparentności – a ponadto umożliwi w przyszłości rzetelną ocenę tego, czy miastom udało się osiągnąć progres w badanych obszarach.

Chcielibyśmy serdecznie podziękować naszym kolegom i koleżankom z Lithuanian Free Market Institute za szczegółowe informacje dotyczące metodologii opracowywanego przez nich *Municipality Performance Index*, które były niezmiernie przydatne podczas opracowywania IWL. Podziękowania należą się również Fundacji im. Friedricha Naumanna, która wsparła finansowo wydanie indeksu.

Autorzy IWL

Patryk Wachowiec

Eryk Ziędalski

IWL w liczbach

3

subindeksy

10

kategorii

18

miast

43

wskaźniki

59_{,65}

punktów dla zwycięzcy

100

punktów do zdobycia

774

obserwacje danych

Podsumowanie wyników

Osiemnaście badanych miast wojewódzkich osiągnęło średni wynik 46,08 na 100 punktów. To pokazuje, że przed miastami jest jeszcze wiele do zrobienia w kierunku poprawy tych funkcji, które gwarantują wolność i gospodarność.

Zwycięzcą tej edycji IWL został Rzeszów, który uzyskał wynik 59,65 pkt. Tabelę zamyka Gorzów Wielkopolski z 37,07 pkt.

Zbiorcze wyniki IWL, w tym w podziale na subindeksy

		Łącznie (100 pkt)	Dobre rządzenie (30 pkt)	Warunki do inwestowania (50 pkt)	Warunki dla mieszkańców (20 pkt)
1	Rzeszów	59,65	16,13	28,90	14,62
2	Warszawa	56,86	17,73	28,26	10,88
3	Gdańsk	54,50	22,02	25,67	6,81
4	Kielce	50,62	19,59	19,11	11,92
5	Zielona Góra	49,91	18,93	21,50	9,48
6	Wrocław	49,23	16,79	22,84	9,60
7	Kraków	46,74	13,62	25,39	7,73
8	Olsztyn	46,56	23,19	11,29	12,09
9	Katowice	45,83	19,11	18,32	8,41
10	Poznań	43,67	14,46	19,79	9,41
11	Szczecin	42,73	16,44	17,98	8,31
12	Łódź	42,44	11,89	18,60	11,94
13	Białystok	42,03	20,98	8,15	12,90
14	Opole	41,46	18,36	13,00	10,10
15	Lublin	40,61	12,40	15,03	13,18
16	Bydgoszcz	40,16	20,40	8,76	11,00
17	Toruń	39,35	14,92	14,92	9,50
18	Gorzów Wielkopolski	37,07	17,36	11,84	7,87
	Średnia	46,08	17,46	18,30	10,32

Wyniki poszczególnych miast

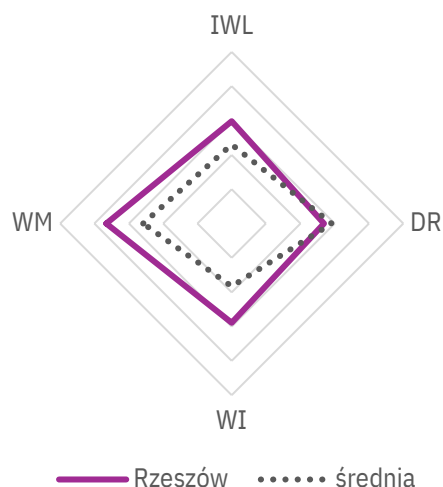
Miasta punktowały najlepiej w kategorii administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi, uzyskując średnio 68,00 proc. pkt.

Z kolei kategorią z najniższą punktacją była swoboda gospodarowania – badane miasta uzyskały w niej średnio 31,80 proc. pkt.

Punktacja	Ranking
59,56	1/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	16,13	13
 Warunki do inwestowania	28,90	1
 Warunki dla mieszkańców	14,62	1

Stolica Podkarpacia wygrała w tegorocznym zestawieniu, osiągając najlepsze spośród wszystkich miast wyniki w subindeksach: warunki do inwestowania i warunki dla mieszkańców. Szczególnie dobrze miasto wypadło również w kategorii transport.

Do poprawy pozostaje dobre rządzenie, w tym budżet – w których to kategoriach wynik Rzeszowa plasuje się poniżej średniej dla badanych miast.

Dobre rządzenie

Budżet	4,03
Zarządzanie zasobami miasta	3,75
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,27

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	5,99
Podatki i opłaty lokalne	2,10

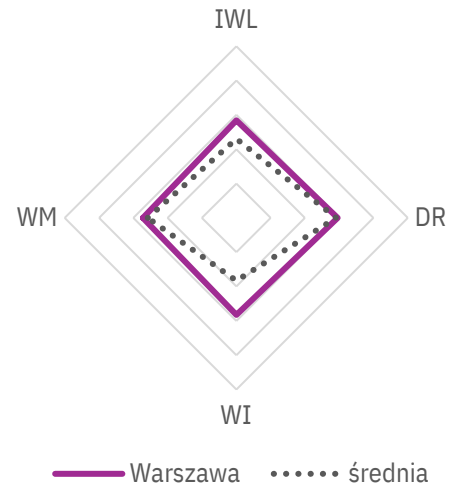
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	19,64
Transport	9,44
Edukacja	3,23
Zdrowie publiczne	8,78
Pomoc społeczna	1,31

Punktacja	Ranking
56,86	2/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	17,73	9
 Warunki do inwestowania	28,26	2
 Warunki dla mieszkańców	10,88	8

Chociaż Warszawie nie udało się zwyciężyć w żadnym z subindeksów, to wysoką lokatę zapewniły jej konkurencyjne warunki do inwestowania – w tym bezkonkurencyjny wynik w kategorii swoboda gospodarowania. Na drugim biegunie jest administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi, w której to kategorii stolica Polski była ostatnia w stawce. Niemniej, na tle kraju Warszawa nadal pozostaje atrakcyjnym miastem, szczególnie dla biznesu.

Dobre rządzenie

Budżet	10,20
Zarządzanie zasobami miasta	3,41
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	2,94

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	6,06
Podatki i opłaty lokalne	1,85

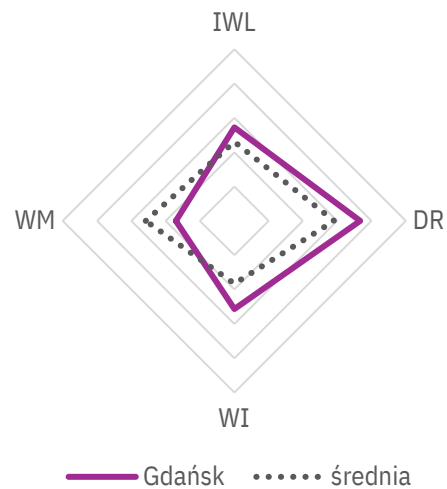
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	14,75
Transport	6,59
Edukacja	2,75
Zdrowie publiczne	5,57
Pomoc społeczna	1,89

Punktacja	Ranking
54,50	3/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	22,02	2
 Warunki do inwestowania	25,67	3
 Warunki dla mieszkańców	6,81	18

Podium indeksu zamyka Gdańsk, który uplasował się w pierwszej trójce miast również w subindeksach dobrego rządzenia i warunków do inwestowania. Z kolei miasto zajęło ostatnie miejsce, jeśli chodzi o warunki dla mieszkańców – niemal we wszystkich kategoriach, z wyjątkiem opieki społecznej, Gdańsk wyraźnie odstawał od średniej.

Dobre rządzenie

Budżet	8,64
Zarządzanie zasobami miasta	4,33
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	8,09

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	5,25
Podatki i opłaty lokalne	1,94

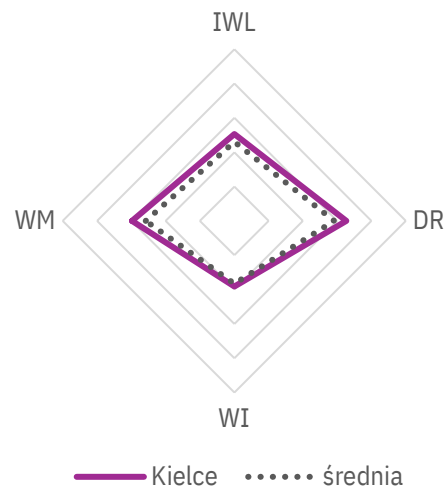
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	10,27
Transport	3,62
Edukacja	1,70
Zdrowie publiczne	1,98
Pomoc społeczna	2,18

Punktacja	Ranking
50,62	4/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	19,59	5
 Warunki do inwestowania	19,11	8
 Warunki dla mieszkańców	11,92	6

Pomimo braku imponujących wyników w poszczególnych subindeksach, Kielce wybijają się ponad średnią w każdym z nich. Na szczególną uwagę zasługuje polityka podatkowa miasta, która odzwierciedla liberalne wartości. Pomimo niskich danin, Kielce są w stanie zapewnić wykonywanie głównych funkcji miasta na przyzwoitym poziomie.

Dobre rządzenie

Budżet	6,41
Zarządzanie zasobami miasta	3,90
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,98

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	2,82
Podatki i opłaty lokalne	2,53

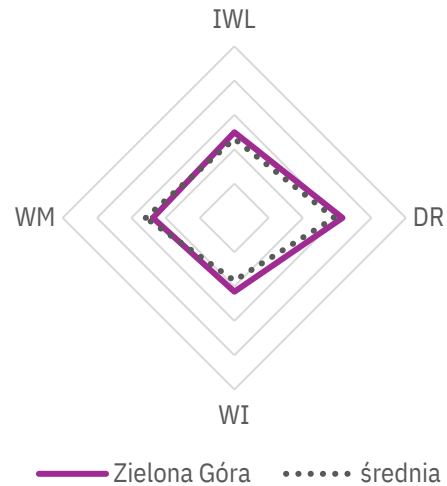
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	16,17
Transport	6,08
Edukacja	2,94
Zdrowie publiczne	8,08
Pomoc społeczna	1,29

Punktacja	Ranking
49,91	5/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	18,83	7
 Warunki do inwestowania	21,50	6
 Warunki dla mieszkańców	9,84	12

Zieloną Górę, podobnie jak poprzednie miasto w zestawieniu, wyróżnia zrównoważone podejście do wszystkich ujętych w indeksie aspektów funkcjonowania miasta. Na szczególną pochwałę zasługuje polityka podatkowa, która jest jedną z najlepszych w zestawieniu. Miasto odstaje jednak od średniej, jeśli chodzi o warunki dla mieszkańców, a w szczególności w kategorii pomoc społeczna. Zielona Góra jest jedynym miastem w zestawieniu, które nie wydatkuje środków na straż miejską, ponieważ jej nie posiada.

Dobre rządzenie

Budżet	7,76
Zarządzanie zasobami miasta	3,19
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	6,71

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	2,94
Podatki i opłaty lokalne	3,08

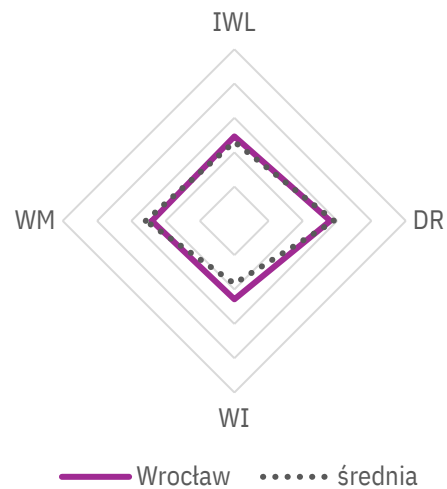
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	13,39
Transport	6,09
Edukacja	3,22
Zdrowie publiczne	3,30
Pomoc społeczna	1,49

Punktacja	Ranking
49,91	6/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	16,79	11
 Warunki do inwestowania	22,84	5
 Warunki dla mieszkańców	9,60	10

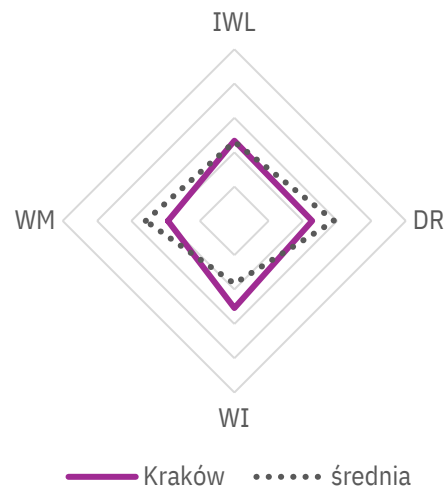
Wrocław może pochwalić się przyzwoitymi warunkami do inwestowania, w tym bardzo dobrym wynikiem w kategorii swoboda gospodarowania. Jeśli jednak chodzi o warunki dla samych mieszkańców, miasto plasuje się poniżej średniej. Przyczyną tego stanu rzeczy są przede wszystkim kwestie związane z transportem.

 Dobre rządzenie		 Warunki do inwestowania		 Warunki dla mieszkańców	
Budżet	5,54	Swoboda gospodarowania	4,59	Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	15,76
Zarządzanie zasobami miasta	3,08	Podatki i opłaty lokalne	1,80	Transport	2,89
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,05			Edukacja	2,90
				Zdrowie publiczne	4,15
				Pomoc społeczna	2,14

Punktacja	Ranking
46,74	7/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	13,62	16
 Warunki do inwestowania	25,39	4
 Warunki dla mieszkańców	7,73	17

Lokatę w pierwszej połowie stawki Kraków zawdzięcza imponującemu wynikowi w subindeksie warunki do inwestowania. Po Rzeszowie i Warszawie miasto to zapewnia najwięcej swobody gospodarowania. Na drugim biegunie są wyniki w pozostałych dwóch kategoriach, w których Kraków uplasował się blisko ostatniego miejsca. Szczególnie wyraźnie można zaobserwować zarówno problemy z dyscypliną budżetową, jak i nie najlepszą jakość usług publicznych w porównaniu do reszty stawki.

Dobre rządzenie

Budżet	1,92
Zarządzanie zasobami miasta	3,70
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,09

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	5,37
Podatki i opłaty lokalne	1,74

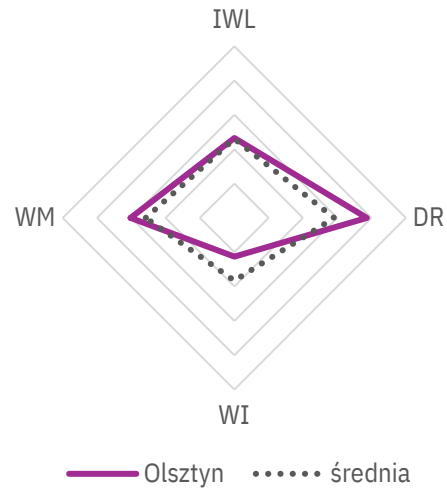
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	7,23
Transport	4,80
Edukacja	3,55
Zdrowie publiczne	4,95
Pomoc społeczna	1,89

Punktacja	Ranking
46,56	8/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	23,19	1
 Warunki do inwestowania	11,29	16
 Warunki dla mieszkańców	12,09	4

Pomimo podobnego wyniku do Krakowa, Olsztyn można uznać za przeciwieństwo stolicy Małopolski. Miasto uzyskało pierwsze miejsce w subindeksie dobre rządzenie – przede wszystkim za sprawą rozsądnej gospodarki budżetowej. Równie dobry wynik zanotowano, jeśli chodzi o warunki dla mieszkańców – w ramach tego subindeksu wyróżniają się usługi publiczne i zdrowie. Tego samego nie można powiedzieć o warunkach do inwestowania – miasto miało najniższy wynik w kategorii swoboda gospodarowania.

Dobre rządzenie

Budżet	9,59
Zarządzanie zasobami miasta	3,13
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	8,92

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	0,60
Podatki i opłaty lokalne	2,56

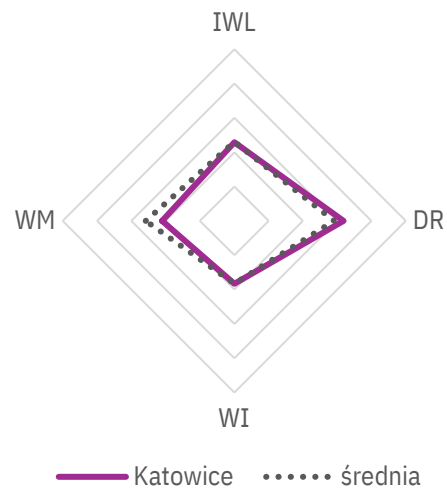
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	17,28
Transport	5,41
Edukacja	2,68
Zdrowie publiczne	7,55
Pomoc społeczna	2,13

Punktacja	Ranking
45,83	9/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	19,11	6
 Warunki do inwestowania	18,32	10
 Warunki dla mieszkańców	8,41	14

Katowice zamykają pierwszą połowę stawki z ogólnym wynikiem niższym od średniej. Na szczególną uwagę zasługuje dobre miejsce w subindeksie dobre rządzenie, wynikające głównie z przyzwoitego zarządzania budżetem. Na drugim krańcu są warunki dla mieszkańców – mimo tego, że miasto uzyskało imponującą notę w kategorii zdrowie publiczne. Przyczyną tego stanu rzeczy jest dość niska jakość usług publicznych i transportu.

Dobre rządzenie

Budżet	8,65
Zarządzanie zasobami miasta	2,86
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	6,32

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	3,86
Podatki i opłaty lokalne	1,45

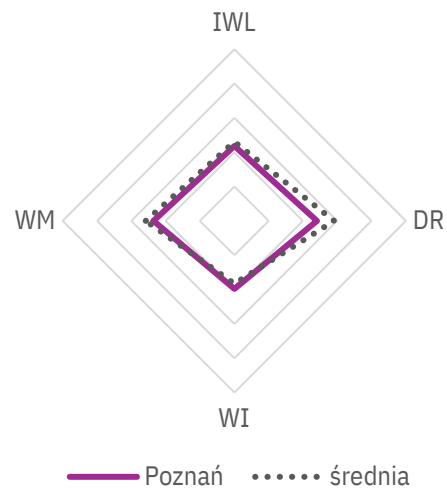
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	7,19
Transport	1,56
Edukacja	2,95
Zdrowie publiczne	10,68
Pomoc społeczna	2,01

Punktacja	Ranking
45,67	10/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	14,46	15
 Warunki do inwestowania	19,79	7
 Warunki dla mieszkańców	9,41	13

Poznań nie wypada najlepiej w dwóch z trzech subindeksów, co spowodowane jest, z jednej strony, ponad dwukrotnie niższym od średniej wynikiem w kategorii administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi, a z drugiej słabszymi rezultatami, jeśli chodzi o usługi publiczne i transport. Na plus z tych subindeksów wybijają się budżet miasta oraz pomoc społeczna – podobnie jak warunki do inwestowania przewyższając średni wynik.

Dobre rządzenie

Budżet	7,00
Zarządzanie zasobami miasta	3,22
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	3,27

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	3,71
Podatki i opłaty lokalne	1,83

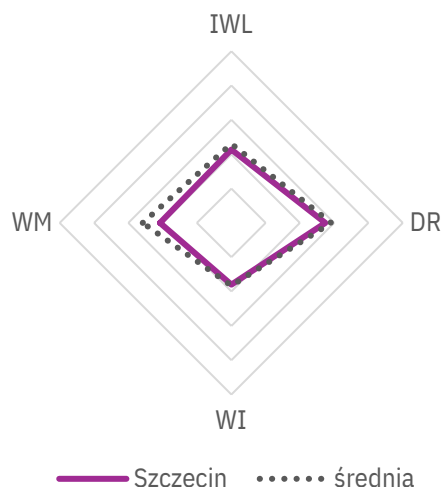
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	11,47
Transport	3,90
Edukacja	2,29
Zdrowie publiczne	7,51
Pomoc społeczna	2,12

Punktacja	Ranking
42,73	11/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	16,44	12
 Warunki do inwestowania	17,98	11
 Warunki dla mieszkańców	8,31	15

Stolica Pomorza Zachodniego osiągnęła wynik niższy od średniej w każdym z subindeksów – a w przypadku warunków dla mieszkańców szczególnie nisko oceniono usługi publiczne. Pomimo tego, miasto radziło sobie ponadprzeciętnie w takich kategoriach jak administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi oraz transport.

Dobre rządzenie

Budżet	5,13
Zarządzanie zasobami miasta	2,14
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	8,08

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	3,06
Podatki i opłaty lokalne	1,98

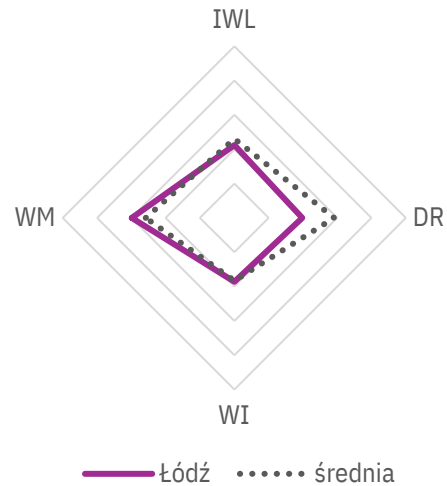
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	10,47
Transport	7,10
Edukacja	1,29
Zdrowie publiczne	3,63
Pomoc społeczna	1,59

Punktacja	Ranking
42,44	12/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	11,89	18
 Warunki do inwestowania	18,60	9
 Warunki dla mieszkańców	11,94	5

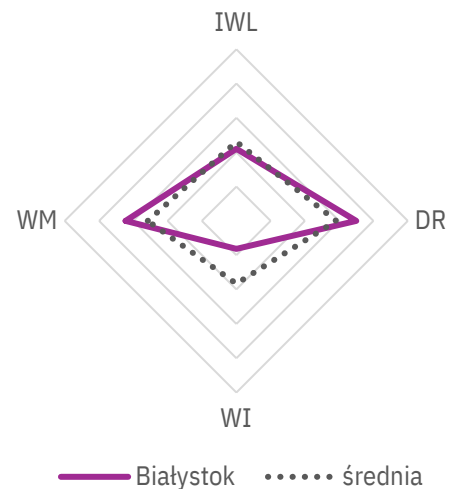
Ze względu na bardzo niskie wyniki w kategoriach budżet oraz zarządzanie zasobami miasta Łódź uplasowała się na ostatnim miejscu w subindeksie dobre rządzenie. W przypadku warunków dla mieszkańców, które osiągnęły wynik powyżej średniej, na szczególne uznanie zasługują oferowane przez miasto usługi publiczne oraz transport – co wyraźnie kontrastuje z najgorszym w zestawieniu rezultatem w przypadku edukacji. Spośród badanych miast, Łódź uzyskała ponadto najlepszy wynik w kategorii podatki i opłaty lokalne.

 Dobre rządzenie	 Warunki do inwestowania	 Warunki dla mieszkańców			
Budżet	1,96	Swoboda gospodarowania	2,03	Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	19,94
Zarządzanie zasobami miasta	1,70	Podatki i opłaty lokalne	3,18	Transport	6,81
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,43			Edukacja	0,66
				Zdrowie publiczne	5,68
				Pomoc społeczna	1,55

Punktacja	Ranking
42,03	13/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	20,98	3
 Warunki do inwestowania	8,15	18
 Warunki dla mieszkańców	12,90	3

Gdyby nie ostatni w stawce wynik Białegostoku w subindeskie warunki do inwestowania, miasto byłoby jednym z liderów całego rankingu. Na taki wynik złożyła się polityka podatkowa miasta i ponad dwukrotnie niższy od średniej rezultat w kategorii swoboda gospodarowania. Z drugiej strony Białystok osiągnął znakomite wyniki, jeśli chodzi o dobre rządzenie i warunki dla mieszkańców, uzyskując w każdej kategorii (z wyjątkiem pomocy społecznej) punktację przewyższającą średnią. Na szczególną uwagę zasługuje najwyższy poziom usług publicznych w stawce.

 Dobre rządzenie

Budżet	7,16
Zarządzanie zasobami miasta	4,33
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	8,09

 Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	1,42
Podatki i opłaty lokalne	0,86

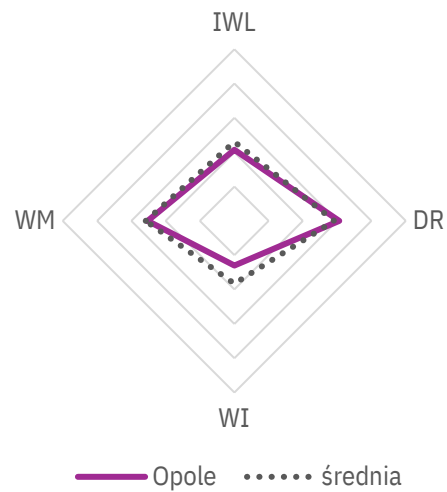
 Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	21,66
Transport	6,12
Edukacja	2,07
Zdrowie publiczne	6,16
Pomoc społeczna	1,40

Punktacja	Ranking
41,46	14/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	18,36	8
 Warunki do inwestowania	13,00	14
 Warunki dla mieszkańców	10,10	9

Opole uzyskało wynik powyżej średniej w subindeksie dobre rządzenie za sprawą trzeciego najwyższego rezultatu w kategorii budżet. W przypadku warunków dla mieszkańców pozytywnie wyróżniają się edukacja i zdrowie publiczne. Z drugiej strony, zdecydowanie niższy rezultat w kategorii swoboda gospodarowania przełożył się na niski wynik w subindeksie warunki do inwestowania – a co za tym idzie także w całym zestawieniu.

 Dobre rządzenie

Budżet	9,29
Zarządzanie zasobami miasta	2,71
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	5,14

 Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	1,95
Podatki i opłaty lokalne	1,69

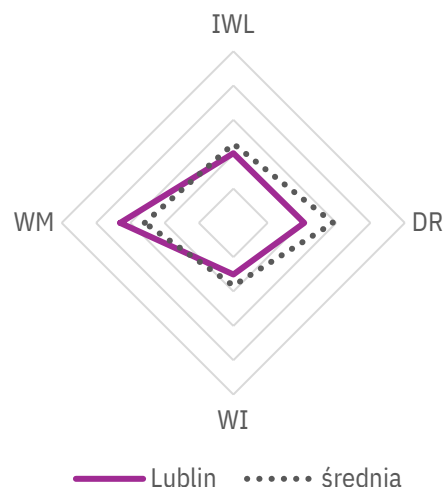
 Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	12,60
Transport	4,87
Edukacja	3,98
Zdrowie publiczne	6,47
Pomoc społeczna	1,36

Punktacja	Ranking
40,61	15/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	12,40	17
 Warunki do inwestowania	15,03	12
 Warunki dla mieszkańców	13,18	2

Stolica Lubelszczyzny osiągnęła drugi wynik w subindeksie warunki dla mieszkańców, oferując najlepsze usługi publiczne w stawce. Nie przełożyło się to jednak na końcowy rezultat miasta, gdyż wyniki w pozostałych częściach indeksu kształtowały się wyraźnie poniżej średniej. Szczególnie negatywnie oceniono politykę budżetową miasta, która punktowała ponad trzykrotnie niżej niż średnia dla tej kategorii.

 Dobre rządzenie

Budżet	2,08
Zarządzanie zasobami miasta	5,77
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	3,73

 Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	2,28
Podatki i opłaty lokalne	1,93

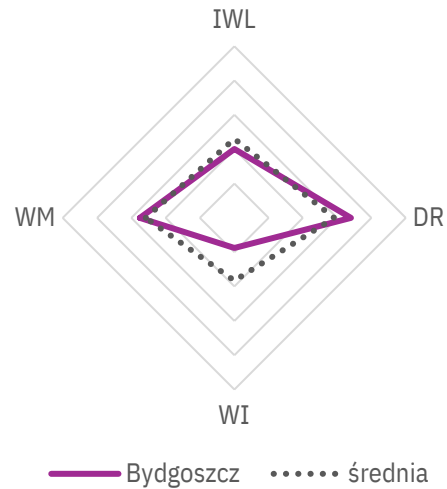
 Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	19,32
Transport	5,36
Edukacja	3,17
Zdrowie publiczne	9,05
Pomoc społeczna	1,32

Punktacja	Ranking
40,16	16/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	20,40	4
 Warunki do inwestowania	8,76	17
 Warunki dla mieszkańców	11,00	7

Bydgoszcz uplasowała się w końcowej części stawki przede wszystkim ze względu na drugi najgorszy wynik w subindeksie warunki do inwestowania. Zarówno swoboda gospodarowania, jak i podatki i opłaty lokalne uzyskały rezultaty wyraźnie poniżej średniej. Z drugiej strony miasto osiągnęło imponujący wynik, jeśli chodzi o dobre rządzenie – administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi w Bydgoszczy były oceniane najlepiej w całej stawce.

Dobre rządzenie

Budżet	6,91
Zarządzanie zasobami miasta	2,54
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	9,59

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	1,32
Podatki i opłaty lokalne	1,13

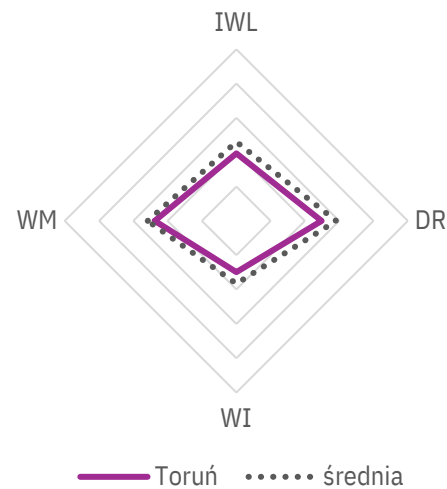
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	18,29
Transport	5,33
Edukacja	1,29
Zdrowie publiczne	5,19
Pomoc społeczna	1,79

Punktacja	Ranking
39,35	17/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	14,92	14
 Warunki do inwestowania	14,92	13
 Warunki dla mieszkańców	9,50	11

Toruń jest przykładem miasta, które stosunkowo podobnie punktowało w poszczególnych subindeksach, jednak w każdym z nich rezultat ten był zdecydowanie poniżej średniej. Stąd, z jednej strony, zwraca uwagę dobry wynik Torunia w kategorii usługi publiczne czy swoboda gospodarowania – z drugiej jednak, podatki i opłaty lokalne, a także zdrowie publiczne zniwelowały te dobre rezultaty, co ostatecznie zaowocowało przedostatnim miejscem w rankingu.

Dobre rządzenie

Budżet	4,18
Zarządzanie zasobami miasta	3,93
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	5,82

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	3,07
Podatki i opłaty lokalne	1,11

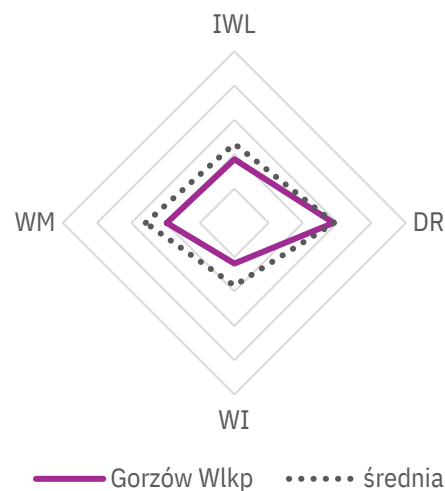
Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	18,08
Transport	3,56
Edukacja	2,08
Zdrowie publiczne	2,00
Pomoc społeczna	1,83

Punktacja	Ranking
37,07	18/18

	Pkt	R
 Dobre rządzenie	17,36	10
 Warunki do inwestowania	11,84	15
 Warunki dla mieszkańców	7,87	16

Tegoroczną stawkę zamyka Gorzów Wielkopolski, który w żadnym z subindeksów nie wybił się ponad średnią z badanych miast. Chociaż można pozytywnie ocenić to miasto, jeśli chodzi o budżet czy administrację i zarządzanie zasobami ludzkimi (oba wyniki powyżej średniej), to najgorszy rezultat w subindeksie warunki dla mieszkańców przypieczętował ostatnie miejsce Gorzowa. Spośród wszystkich kategorii szczególnie negatywnie wybijają się swoboda gospodarowania oraz zdrowie publiczne.

Dobre rządzenie

Budżet	6,78
Zarządzanie zasobami miasta	1,57
Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi	7,86

Warunki do inwestowania

Swoboda gospodarowania	1,12
Podatki i opłaty lokalne	2,19

Warunki dla mieszkańców

Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny	10,68
Transport	6,16
Edukacja	2,57
Zdrowie publiczne	1,24
Pomoc społeczna	2,16

Metodologia IWL

IWL obejmuje 3 subindeksy,
na które składa się
10 kategorii, 43 wskaźniki,
774 obserwacje danych oraz
2651 obserwacje źródłowe.

Metodologia Indeksu Władz Lokalnych

Indeks Władz Lokalnych (IWL) stanowi adaptację *Municipality Performance Index* przygotowanego przez think-tank Lithuanian Free Market Institute po raz pierwszy w 2011 roku i rozpowszechnianego w kilkunastu krajach świata.

IWL porównuje osiemnaście miast wojewódzkich z punktu widzenia trzech zjawisk: przestrzegania zasad dobrego rządzenia (*good governance*), warunków do inwestowania oraz warunków dla mieszkańców. Dziedziny te odpowiadają funkcjom, jakie władze lokalne powinny skutecznie wykonywać w państwie opartym na zasadach demokracji liberalnej.

W kontekście miast wymogi dobrego rządzenia zakładają m.in. gospodarne wykonywanie zadań publicznych, efektywne wykorzystywanie posiadanych zasobów i przestrzeganie procedur w relacjach z mieszkańcami. Z kolei utrzymywanie właściwych warunków do inwestowania przyczynia się do napływu kapitału i wywołuje u obywateli bodźce do gospodarowania i zwiększania swojego dochodu. Wreszcie odpowiednie warunki dla mieszkańców pozwalają im kształtować swoje życie i karierę zawodową w mieście w spokoju o lepszą przyszłość.

W porównaniu do swojego litewskiego odpowiednika, IWL bierze pod uwagę polskie warunki ustrojowe, w tym podział kompetencji między władzę centralną a lokalną, a także w większym stopniu uwzględnia bieżące wyzwania stojące przed miastami – biorąc pod uwagę m.in. kwestie mieszkalnictwa i transportu. Istotną różnicą jest również sposób porównywania danych. Zrezygnowano ze skali relatywnej (zmiana wartości rok do roku) na rzecz zestawienia wartości absolutnych poszczególnych cech.

Na IWL składa się 43 wskaźników pogrupowanych tematycznie w 10 kategorii nawiązujących do *Municipality Performance Index*: budżet (4 wskaźniki), zarządzanie zasobami miasta (3), administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi (3), swoboda gospodarowania (5), podatki i opłaty lokalne (3), usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny (5), transport (5), edukacja (5), zdrowie publiczne (5) oraz pomoc społeczna (5). Szczegółowy opis poszczególnych wskaźników znajduje w dalszej części opracowania.

Kategorie tematyczne składają się z kolei na trzy subindeksy wyrażające opisane wyżej zjawiska. Zarówno kategoriom, jak i subindeksom nadano wagi odpowiadające adaptacjom *Municipality Performance Index* prezentowanym w innych państwach.

Proces tworzenia IWL polegał w pierwszej kolejności na zrelatywizowaniu surowych danych, co umożliwiło porównanie ich między miastami. Stąd zdecydowana większość wskaźników wyrażona jest w relacji m.in. do liczby mieszkańców (w tym w różnym wieku), części powierzchni miasta czy zjawisk budżetowych.

Tak przygotowane dane poddano następnie normalizacji do przedziału [0;1]. W zależności od tego, czy za pozytywną uznano wysoką lub niską wartość wskaźnika, zrelatywizowane dane przetworzono według następującego wzoru:

- 1) w przypadku, gdy preferowana jest wartość wyższa (im wyżej, tym lepiej):

$$\frac{\text{wartość} - MIN}{MAX - MIN} \times 100 \text{ (punktów)}$$

- 2) w przypadku, gdy preferowana jest wartość niższa (im mniej, tym lepiej):

$$\frac{MAX - \text{wartość}}{MAX - MIN} \times 100 \text{ (punktów)}$$

Wynika z tego, że na tym etapie dany wskaźnik osiąga wartość od 0 do 100 pkt, gdzie 0 oznacza najniższą wartość spośród wszystkich miast, zaś 100 – najwyższą.

Na kolejnym etapie dane pogrupowano we wskaźniki tematyczne, przyjmując średnią liczbę punktów dla danej kategorii. Przykładowo, kategoria „pomoc społeczna” składa się z 5 wskaźników, co oznacza, że miasto mogło zdobyć w niej 500 pkt. Dla tak obliczonej wartości zastosowano następnie wagę odpowiadającą danej kategorii. Stąd, jeżeli waga dla kategorii „pomoc społeczna” wynosi 25 proc., to potencjalnie możliwe do uzyskania 500 pkt przeliczono na 25 pkt. W podobny sposób przeliczono pozostałe kategorie.

Wreszcie, chociaż wagi kategorii sumują się do 100 proc., to do danego subindeksu przypisano (zgodnie z pierwotną metodologią) odrębne wagi. A zatem, jeśli suma wskaźników dla miasta w kategorii „pomoc społeczna” po przeliczeniu mogła wynosić najwyżej 25 pkt, to w przypadku subindeksu „warunki dla mieszkańców” (waga 20 proc.), gdzie łącznie we wszystkich kategoriach można było uzyskać 58 pkt, udział wskaźników z kategorii „pomoc społeczna” wynosić będzie już 25/58 – zaś w ogólnym indeksie $(25/58) \times 20$ proc. Niemniej, w ogólnych wynikach punktacje w poszczególnych kategoriach tematycznych, subindeksach i indeksie wyrażono stosując skalę właściwą danemu poziomowi zagregowania danych.

Podział na subindeksy, kategorie i wskaźniki prezentuje tabela (w nawiasie podano liczbę punktów na danym poziomie).

Podział IWL na subindeksy, kategorie i wskaźniki

Subindeks	Kategoria	Wskaźnik
Dobre rządzenie (30)		
	Budżet (12)	
		Dochody budżetu na mieszkańca
		Wydatki do dochodów budżetu
		Zadłużenie do dochodów budżetu
		Koszty obsługi zadłużenia do wydatków budżetu
	Zarządzanie zasobami miasta (6)	
		Powierzchnia gruntów na mieszkańca
		Pustostany w zasobie mieszkaniowym miasta
		Nieruchomości sprzedane
	Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi (10)	
		Skargi do sądów administracyjnych na mieszkańca
		Wynagrodzenia pracowników samorządowych na mieszkańca
		Udostępnianie informacji publicznej
Warunki do inwestowania (50)		
	Swoboda gospodarowania (10)	
		Przedsiębiorcy na mieszkańca
		Pozwolenia na budowę na mieszkańca
		Nowe mieszkania na mieszkańca
		Wpływy z zezwoleń na sprzedaż alkoholu na mieszkańca
	Podatki i opłaty lokalne (4)	
		Inwestycje i wydatki na drogi publiczne na mieszkańca

	Podatek od nieruchomości
	Podatek od środków transportowych
	Opłata targowa
Warunki dla mieszkańców (20)	
Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny (25)	
	Zaopatrzenie w wodę
	Odprowadzanie ścieków
	Utrzymanie cmentarzy miejskich na mieszkańca
	Utrzymanie straży miejskiej na mieszkańca
	Przestępstwa na mieszkańca
Transport (12)	
	Udział inwestycji w transport w wydatkach inwestycyjnych
	Płatne miejsca parkingowe
	Opłata parkingowa
	Przejazd komunikacją miejską
	Drogi dla rowerów
Edukacja (6)	
	Oświata i wychowanie na mieszkańca do 19 roku życia
	Ranking liceów i techników
	Wyniki matur i egzaminów ośmioklasisty
	Miejsca w żłobkach na mieszkańca do 4 roku życia
	Internaty i bursy na mieszkańca do 19 roku życia
Zdrowie publiczne (12)	
	Ochrona zdrowia na mieszkańca
	Przychodnie na mieszkańca
	Łóżka w szpitalach na mieszkańca
	Lekarze na mieszkańca
	Pielęgniarki i położne na mieszkańca
Pomoc społeczna (3)	
	Wydatki na pomoc społeczną na mieszkańca
	Bezrobotni

Ogólnie miasto mogło uzyskać 100 pkt. Im wyższy wynik, tym wyższa pozycja w rankingu.

W przypadku, gdy mimo naszych starań nie byliśmy w stanie uzyskać danych (w bieżącej edycji taka sytuacja zdarzyła się w przypadku 1 spośród 2651 wartości służących przygotowaniu wskaźników), byliśmy zmuszeni samodzielnie zaraportować wartość 0. Rzutowało to na wartość jednego wskaźnika.

Podobnie, ze względu na nieporównywalność danych musieliśmy zrezygnować ze wskaźników opisujących m.in. zamówienia publiczne, powierzanie zadań organizacjom pozarządowym czy udział miasta w spółkach prawa handlowego. Mamy nadzieję, że w przyszłych edycjach indeksu zaproponujemy rozsądny sposób ujęcia tych danych w zestawieniu.

W przypadku, gdy dane źródłowe ulegną korekcie, autorzy zastrzegają możliwość przygotowania erraty do indeksu.

Surowe dane, którymi posłużono się do przygotowania indeksu, udostępniono razem z publikacją.

Opis wskaźników

A. Wskaźniki podstawowe

Wskaźniki podstawowe wyrażają dane, które nie zostały poddane przetwarzaniu, w tym modyfikacji lub łączeniu z innymi danymi. Służą do konstruowania większości wskaźników tematycznych. Nazwy w nawiasie odpowiadają nazwom wskaźników w arkuszu z danymi.

1. Powierzchnia (area)

Opis: Powierzchnia miasta.

Jednostka: ha.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

2. Liczba mieszkańców (pop)

Opis: Liczba mieszkańców miasta.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

3. Liczba mieszkańców do 3. roku życia (pop_u04)

Opis: Liczba mieszkańców miasta do 4 roku życia.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

4. Liczba mieszkańców do 19. roku życia (pop_u19)

Opis: Liczba mieszkańców miasta do 19 roku życia.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

B. Wskaźniki tematyczne

1. Budżet (bg_)

1.1. Dochody budżetu na mieszkańca (bg_revpc)

Opis: Dochody budżetu miasta (ogółem) na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: W miejsce oficjalnego wskaźnika uwzględniającego liczbę mieszkańców na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku wykorzystano aktualną liczbę mieszkańców (wskaźnik pop).

1.2. Wydatki do dochodów budżetu (bg_expratio)

Opis: Stosunek wydatków (ogółem) do dochodów budżetu miasta (ogółem).

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

1.3. Zadłużenie do dochodów budżetu (bg_debtratio)

Opis: Stosunek zadłużenia do dochodów budżetu miasta.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta (17); raport o stanie miasta (1); Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

1.4. Koszty obsługi zadłużenia do wydatków budżetu (bg_debtsvc)

Opis: Stosunek kosztów obsługi zadłużenia do wydatków budżetu miasta.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta (18); Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

2. Zarządzanie zasobami miasta (as_)

2.1. Powierzchnia gruntów miejskich na mieszkańca (as_pubareapc)

Opis: Powierzchnia gruntów miejskich na mieszkańca. Grunty miejskie obejmują grunty będące własnością lub we władaniu: (1) gmin, związków międzygminnych lub metropolitalnych (w tym w zbiegu z użytkownikami wieczystymi); (2) powiatów i związków powiatów (w tym w zbiegu z użytkownikami wieczystymi); oraz (3) jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego. Do gruntów miejskich nie są zaliczane: (1) grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione; (2) grunty zabudowane i zurbanizowane obejmujące tereny komunikacyjne; (3) grunty pod wodami; oraz (4) tereny różne – określone w ewidencji gruntów i budynków.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: m².

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków; Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane według stanu na 1 stycznia 2023 roku.

2.2. Pustostany w zasobie mieszkaniowym miasta (as_vacratio)

Opis: Stosunek powierzchni użytkowej mieszkań niezamieszkałych w zasobie miasta do powierzchni użytkowej ogólnego zasobu mieszkaniowego miasta.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane dotyczące powierzchni użytkowej mieszkań niezamieszkałych w zasobie miasta według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

2.3. Nieruchomości sprzedane (as_soldprop)

Opis: Stosunek sumy: (1) powierzchni nieruchomości lokalowych lub budynkowych, będących własnością miasta, sprzedanych lub oddanych w użytkowanie wieczyste oraz (2) powierzchni gruntów sprzedanych lub przekazanych pod budownictwo mieszkaniowe do powierzchni gruntów miejskich (wskaźnik as_pubareapc bez przeliczania na mieszkańca).

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Odpowiedź na wniosek o udostępnienie informacji publicznej (11); Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych; ewidencja gruntów i budynków.

Komentarz: W przypadku braku danych o powierzchni nieruchomości lokalowych lub budynkowych, będących własnością miasta, sprzedanych lub oddanych w użytkowanie wieczyste, wykorzystano dane dotyczące powierzchni użytkowej mieszkań miejskich sprzedanych według stanu na 31 grudnia 2022 roku. Brak danych o powierzchni gruntów sprzedanych lub przekazanych pod budownictwo mieszkaniowe dla Rzeszowa.

3. Administracja i zarządzanie zasobami ludzkimi (ad_)

3.1. Skargi do sądów administracyjnych na mieszkańca (ad_appealpc)

Opis: Liczba skarg wniesionych w trakcie roku do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzje administracyjne i bezczynność prezydenta miasta na mieszkańca. Dotyczy spraw zarejestrowanych w repertoriach SA i SAB.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Źródło: Odpowiedź na wniosek o udostępnienie do informacji publicznej (16); Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

3.2. Wynagrodzenia pracowników samorządowych na mieszkańca (ad_salarypc)

Opis: Suma wydatków bieżących na (1) wynagrodzenia; oraz (2) pochodne od wynagrodzeń (dział 750 klasyfikacji budżetowej – administracja publiczna) na mieszkańca.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: W przypadku uzyskania, w trybie dostępu do informacji publicznej, wszystkich deklaracji PIT-4R złożonych przez urzędy miast, w miejsce liczby mieszkańców przyjęta zostanie średnioroczna liczba podatników, od których urzędy miast odprowadzały zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych – odzwierciedlająca liczbę pracowników urzędów.

3.3. Udostępnianie informacji publicznej (ad_pubinf)

Opis: Sposób załatwienia przez organ miasta wniosku o udostępnienie do informacji publicznej w zakresie danych objętych indeksem (przekazanie żądanej informacji – 1 pkt; przedłużenie terminu na odpowiedź – 0,5 pkt; bezczynność, odmowa udostępnienia lub stwierdzenie informacji przetworzonej – 0 pkt).

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Wniosek o udostępnienie informacji publicznej (18).

Komentarz: W przypadku częściowego załatwienia wniosku wyliczono średnią ważoną z 17 punktów wniosku.

4. Swoboda gospodarowania (fe_)

4.1. Przedsiębiorcy na mieszkańca (fe_busspc)

Opis: Suma wpisanych do rejestru REGON: (1) osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; (2) spółek handlowych; oraz (3) spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

4.2. Pozwolenia na budowę na mieszkańca (fe_bldpermpc)

Opis: Suma wydanych pozwoleń na budowę oraz zgłoszeń budowy nowych budynków: (1) mieszkalnych (PKOB 11); oraz niemieszkalnych (PKOB 12) na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane źródłowe dotyczą pozwoleń i zgłoszeń na 1000 mieszkańców i mogą nie odzwierciedlać liczby mieszkańców określonej wskaźnikiem pop.

4.3. Nowe mieszkania na mieszkańca (fe_flatpc)

Opis: Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: m².

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

4.4. Wpływy z zezwoleń na sprzedaż alkoholu na mieszkańca (fe_alcpermpc)

Opis: Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na mieszkańca. Dotyczy sprzedaży detalicznej.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu (18).

4.5. Inwestycje i wydatki na drogi publiczne na mieszkańca (fe_roadpc)

Opis: Suma wydatków: (1) majątkowych inwestycyjnych (dział 600 klasyfikacji budżetowej – transport i łączność); oraz (2) na drogi publiczne (rozdział 60015 klasyfikacji budżetowej – drogi publiczne w miastach na prawach powiatu) na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

5. Podatki i opłaty lokalne (tx_)

5.1. Podatek od nieruchomości (tx_proptax)

Opis: Średnia podstawowych stawek podatku od nieruchomości od (1) 1 m² powierzchni gruntów (a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, i (b) pozostałych; oraz (2) 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części

(a) mieszkalnych, (b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, i (c) pozostałych.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Uchwała rady miasta (18).

5.2. Podatek od środków transportowych (tx_vehtax)

Opis: Średnia stawek podatku o środków transportowych od samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Uchwała rady miasta (18).

5.3. Opłata targowa (tx_marfee)

Opis: Maksymalna dzienna stawka opłaty targowej.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Uchwała rady miasta (18).

6. Usługi publiczne, bezpieczeństwo i porządek publiczny (sv_)

6.1. Zaopatrzenie w wodę (sv_water)

Opis: Podstawowa stawka dla gospodarstwa domowego za 1 m³ wody.

Jednostka: PLN.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej (18).

6.2. Odprowadzanie ścieków (sv_sewer)

Opis: Podstawowa stawka dla gospodarstwa domowego za odprowadzenie 1 m³ ścieków.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej (18).

6.3. Utrzymanie cmentarzy miejskich na mieszkańca (sv_cemexppc)

Opis: Wydatki na utrzymanie cmentarzy miejskich (rozdział 71035 klasyfikacji budżetowej) na mieszkańca.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu (18).

6.4. Utrzymanie straży miejskiej na mieszkańca (sv_mpolexppc)

Opis: Wydatki na utrzymanie straży miejskiej (rozdział 75416 klasyfikacji budżetowej) na mieszkańca.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu (18).

6.5. Przestępstwa na mieszkańca (sv_crimeratepc)

Opis: Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na mieszkańca.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

7. Transport (tr_)

7.1. Udział inwestycji w transport w wydatkach inwestycyjnych (tr_tranexp)

Opis: Stosunek wydatków majątkowych inwestycyjnych na transport i łączność (dział 600 klasyfikacji budżetowej) do wydatków majątkowych inwestycyjnych ogółem.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

7.2. Płatne miejsca parkingowe (tr_plotratio)

Opis: Stosunek liczby płatnych miejsc parkingowych do długości dróg miejskich.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: km.

Źródło: Wniosek o udostępnienie informacji publicznej (9); Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: W przypadku braku aktualnych informacji o liczbie płatnych miejsc parkingowych przyjęto ostatnie dostępne dane.

7.3. Opłata parkingowa (tr_parking)

Opis: Cena 1 godziny parkowania w strefie płatnego parkowania.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej (18).

Komentarz: Przyjęto podstawową stawkę.

7.4. Przejazd komunikacją miejską (tr_busfee)

Opis: Cena 10 minut przejazdu komunikacją miejską.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej (18).

Komentarz: Przyjęto podstawową stawkę. W przypadku Zielonej Góry (bilet na pojedynczy przejazd) przyjęto długość przejazdu równą 20 minutom.

7.5. Drogi dla rowerów (tr_cycleratio)

Opis: Stosunek długości dróg rowerowych będących pod zarządem miasta do długości dróg miejskich.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

8. Edukacja (ed_)

8.1. Oświata i wychowanie na mieszkańca do 19 roku życia (ed_eduexppc)

Opis: Wydatki na oświatę i wychowanie (dział 801 klasyfikacji budżetowej) na mieszkańca do 19 roku życia.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

8.2. Ranking liceów i techników (ed_schlscore)

Opis: Średnia liczba punktów dla placówek miejskich ujętych w Wojewódzkim Rankingu Liceów i Wojewódzkim Rankingu Techników portalu edukacyjnego „Perspektywy”.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Portal edukacyjny „Perspektywy”.

8.3. Wyniki matur i egzaminów ośmioklasisty (ed_examscore)

Opis: Średnia liczba punktów uzyskanych przez uczniów placówek miejskich z przedmiotów język polski i matematyka na egzaminie maturalnym w formule 2023 oraz egzaminie ośmioklasisty.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Centrum Informatyczne Edukacji.

Komentarz: W przypadku egzaminu maturalnego język polski i matematyka na poziomie podstawowym.

8.4. Miejsca w żłobkach na mieszkańca do 4 roku życia (ed_nurspc)

Opis: Liczba miejsc w żłobkach na mieszkańca do 4 roku życia.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

8.5. Internaty i bursy na mieszkańca do 19 roku życia (ed_internpc)

Opis: Suma uczniów korzystających z internatów i burs na mieszkańca do 19 roku życia.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

9. Zdowie publiczne (he_)

9.1. Ochrona zdrowia na mieszkańca (he_healthexppc)

Opis: Wydatki na ochronę zdrowia (dział 851 klasyfikacji budżetowej) na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

9.2. Przychodnie na mieszkańca (he_clinicpc)

Opis: Liczba przychodni na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

9.3. Łóżka w szpitalach mieszkańca (he_bedspc)

Opis: Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane za 2022 rok.

9.4. Lekarze na mieszkańca (he_docspc)

Opis: Liczba lekarzy na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane za 2022 rok.

9.5. Pielęgniarki i położne na mieszkańca (he_nursepc)

Opis: Suma pielęgniarek i położnych na mieszkańca.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

Komentarz: Dane za 2022 rok.

10. Pomoc społeczna (so_)

10.1. Wydatki na pomoc społeczną na mieszkańca (so_welfexppc)

Opis: Wydatki na pomoc społeczną (dział 852 klasyfikacji budżetowej) na mieszkańca.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

10.2. Bezrobotni (so_unemprate)

Opis: Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców miasta.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

10.3. Długotrwale bezrobotni (so_lunemprate)

Opis: Udział zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż rok w liczbie mieszkańców miasta.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

10.4. Dodatki mieszkaniowe (so_hallow)

Opis: Przeciętna wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego.

Interpretacja: Im mniejszy, tym lepiej.

Jednostka: PLN.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych.

10.5. Czynsz w lokalu socjalnym a czynsz rynkowy (so_rentcost)

Opis: Stosunek podstawowej stawki czynszu za 1 m² najmu socjalnego do czynszu rynkowego.

Interpretacja: Im większy, tym lepiej.

Jednostka: procent.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej (18); Otodom Analytics, „Raport z rynku najmu. Grudzień 2023”.

Komentarz: W przypadku czynszu rynkowego stawkę za 1 m² obliczono przyjmując średnią powierzchnię mieszkania na 50 m². Dla Gdańska przyjęto stawkę czynszu dla Trójmiasta; dla Torunia – Bydgoszczy, a dla Gorzowa Wielkopolskiego – Zielonej Góry.

FUNDACJA FORUM OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

UL. IGNACEGO KRASICKIEGO 9A

02-628 WARSZAWA

TEL. +48 603 516 807

E-MAIL: INFO@FOR.ORG.PL

@FUNDACJAFOR

ISBN 978-83-63408-09-1

9 788363 408091